

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o programe Európskej únie v oblasti sociálnej zmeny a inovácie“

COM(2011) 609 final – 2011/0270 (COD)

(2012/C 143/17)

Hlavná spravodajkyňa: **Laure BATUT**

Európsky parlament (25. októbra 2011) a Rada (16. novembra 2011) sa v súlade s článkom 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie rozhodli prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o programe Európskej únie v oblasti sociálnej zmeny a inovácie“

COM(2011) 609 final – 2011/0270 (COD).

Predsedsníctvo výboru poverilo 25. októbra 2011 vypracovaním tohto stanoviska odbornú sekciu pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo. Hlavnou spravodajkyňou bola pani Batut.

Vzhľadom na naliehavosť danej témy bola pani Laure Batut rozhodnutím Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na 478. plenárnom zasadnutí 22. a 23. februára 2012 (schôdza z 23. februára 2012) vymenovaná za hlavnú spravodajkyňu. Výbor prijal 168 hlasmi za, 2 hlasmi proti, pričom 7 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závery a odporúčania

1.1 EHSV si už položil niekoľko otázok v súvislosti so sociálnou inováciou, pričom upozornil na jej nejasnosť a neistotu⁽¹⁾. Na druhej strane uznal prínos inovácie na pracoviskách⁽²⁾. Na druhej strane mnohé subjekty realizujú sociálnu inováciu v každodennom živote bez toho, aby o tom vedeli, pretože jednoducho dobre vykonávajú svoju prácu.

1.2 EHSV žiada Komisiu, aby vymedzila ciele sociálnej inovácie a sociálnej zmeny vo svojom PSZI⁽³⁾. S týmito koncepciami sa ešte len experimentuje. Nemajú nahradiť národné sociálne systémy, ani pracovno-právne predpisy. Zamestnať ľudí je síce priaznivé z hľadiska konkurencieschopnosti, ale výbor sa domnieva, že kríza nemôže byť zámenkou na systémové zmeny, ktoré by z výnimky urobili pravidlo.

1.3 EHSV si želá, aby skúmaný program obsahoval písomné doložky, ktoré zaručia, že činnosti sociálnej inovácie nebudú konkurovať sociálnym právam a systémom členských štátov, ani právnej istote, ktorú systémy ponúkajú svojim členom.

1.4 Výbor odporúča Komisii, aby vo svojom návrhu zohľadnila cieľ zosúladenia vnútroštátnych sociálnych práv pri zachovaní dosiahnutej úrovne⁽⁴⁾ s cieľom odstrániť nerovnosti medzi nimi, čo by uľahčilo mobilitu.

1.5 EHSV odporúča Komisii, aby vysvetlila očakávaný vplyv súčinnosti uvedenej v troch osiach PROGRESS, EURES a Mikro-

financovanie a prepojenie s európskymi fondmi (najmä ESF a EuFSP⁽⁵⁾) a aby vysvetlila vzájomnú zlučiteľnosť ich pravidiel riadenia, ktoré nie sú celkom jasné.

1.6 Výbor si želá, aby úloha sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií bola jasne obsiahnutá vo všetkých troch zväzkoch programu PSZI.

1.7 EHSV žiada, aby sa do PSZI začlenila doložka flexibility, aby bolo možné program zmeniť po revízii v polovici obdobia. V roku 2017 by sa vypracovalo predbežné hodnotenie sociálnych zmien a predložilo by sa Parlamentu, poradným výborom a ich zastupujúcich organizáciám, aby vydali stanovisko.

1.8 EHSV zastáva názor, že ak by uvedené tri osi mali zostať v jednom programe, mal by sa zmeniť názov PSZI na „Sprievodný program v oblasti sociálneho pokroku, mobility a začlenenia“.

1.9 Pokiaľ ide o PROGRESS, EHSV sa domnieva, že by bolo potrebné:

— uviesť typy pracovných miest, ktoré boli vytvorené vďaka programu PROGRESS,

— zverejniť uskutočnené projekty a zviditeľniť pozitívne výsledky zverejnením zhrnutia online a umožniť ich výmenu,

(1) Stanovisko EHSV, Ú. v. EÚ C 100, 30.4.2009, s. 77.

(2) Stanovisko EHSV, Ú. v. EÚ C 132, 3.5.2011, s. 22.

(3) PSZI: program v oblasti sociálnej zmeny a inovácie, COM(2011) 609 final.

(4) Článok 151 ZFEÚ.

(5) Európsky sociálny fond a európsky fond sociálneho podnikania.

- vymedziť „experimentovanie“, ako aj jeho rozsah pôsobnosti a aktérov, činnosti a možných príjemcov,
- zachovať oprávnenosť projektov, ktoré obsahujú rodový a/alebo nediskriminačný rozmer,
- upustiť od toho, aby sa najväčšia časť programu PROGRESS venovala administratívnym analytickým a štatistickým úlohám v záujme lepšieho využitia v praxi,
- zaviesť zjednodušenie dokumentov a kontrolných postupov,
- upresniť úlohu sociálnych podnikov v sociálnych službách všeobecného záujmu,
- vysvetliť synergie medzi PSZI a EuFSP a medzi PSZI a ESF a upresniť riadiace predpisy, ktoré sa majú uplatňovať podľa miery sociálneho cieľa sociálnych podnikov.
- zväziť možné prerozdelenie nástroja medzi členské štáty,
- presnejšie stanoviť odstupňovanú pomoc pre možných príjemcov (veľkosť oprávnených sociálnych podnikov),
- zviditeľniť projekt s cieľom chrániť oprávnených občanov pred neregulovaným mikrofinancovaním bez škrupúl a zabezpečiť, aby sa mikrofinancovanie uvádzalo na prvej strane a vo všetkých jazykoch Európskej únie na užitočných internetových stránkach,
- explicitnejšie vysvetliť úlohu EIF a EIB a ich pákového efektu,
- stanoviť pravidlá týkajúce sa poskytovateľov pôžičiek, aby plne preberali svoju zodpovednosť.

1.10 Pokiaľ ide o EURES, EHSV odporúča:

- zachovať pôvodného ducha siete EURES spolu s regionálnymi právomocami a účasťou sociálnych partnerov,
- potvrdiť zásadu prednosti ponuky dôstojných pracovných miest pred ponukou mikropôžičiek a mikropracovných miest,
- potvrdiť cieľ podporovať mobilitu a bojovať proti sociálnemu dumpingu,
- ohlásiť zmenu právneho základu otvorením sa súkromným službám zamestnanosti⁽⁶⁾ a objasniť jeho dôsledky vzhľadom na ESF a pridelovanie finančných prostriedkov,
- objasniť dvojité financovanie siete EURES (PSZI a ESF) a dôsledky prekrývania sa rozpočtov a kontrolných opatrení,
- definovať ciele mobility, určiť typy pracovných zmlúv, ktoré boli podpísané prostredníctvom siete EURES, spomenúť novú centralizačnú úlohu Komisie, aby sa o nej mohlo diskutovať,
- potvrdiť potrebu prenosu všetkých sociálnych práv a systémov rovnocennosti zručností,
- doplniť opatrenia na podporu digitálnej integrácie.

1.11 Pokiaľ ide o Mikrofinancovanie a sociálne podnikanie, EHSV odporúča:

- zohľadňovať zásadu subsidiarity,

2. Súvislosti

2.1 Stratégia sociálnej agendy pre Európu 21. storočia je súčasťou stratégie Európa 2020. Návrh programu v oblasti sociálnej zmeny a inovácie (PSZI) zapadá do tohto rámca. Ako konštatuje výbor pre sociálnu ochranu, každý piaty Európan je ohrozený chudobou a sociálnym vylúčením a k tejto silnej tendencii sa v súčasnosti pripájajú sociálne vplyvy krízy. Činnosť EÚ a členských štátov sa usiluje dostať z chudoby najmenej 20 miliónov ľudí do roku 2020 a hlavnými nástrojmi pre zamestnanosť a sociálne začlenenie sú medzi inými ESF, PROGRESS, EPFRV⁽⁷⁾, EFRR a Mikrofinancovanie.

2.2 Všeobecné ciele programu

2.2.1 Komisia navrhuje spojiť tri existujúce programy (PROGRESS, Európsky nástroj mikrofinancovania a sieť EURES) s cieľom racionalizovať výber a lepšie kontrolovať využitie prostriedkov v súčasnom období krízy národných rozpočtov.

2.3 Osí nového programu

2.3.1 Program **PROGRESS** z roku 2006 na podporu zamestnanosti a sociálnej solidarity odporúča vypracovať prehľad o európskej sociálnej situácii, aby sa mohol porovnať stav v jednotlivých krajinách.

2.3.1.1 **Na obdobie 2014 – 2020** si program PROGRESS stanovuje cieľ podporovať zamestnanosť, zbierať porovnateľné údaje, využívať poznatky z minulosti na podporu prístupu na základe výsledkov s cieľom rozvíjať kapacitu sietí európskej občianskej spoločnosti na plnenie cieľov EÚ v oblasti sociálnej politiky. Rozpočet predstavuje 575 miliónov EUR, čo je 82,1 miliónov EUR ročne, pričom 17 % bude venovaných na sociálne experimentovanie.

⁽⁶⁾ Pracovný program komisie na rok 2012, COM(2011) 777 final.

⁽⁷⁾ Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka.

2.3.2 **EURES** je európska sieť vytvorená medzi Komisiou a verejnými službami zamestnanosti. Podľa osvedčených postupov odborov a neskôr sociálnych partnerov podporuje mobilitu pracovníkov v pohraničných regiónoch. Od roku 2002 má tri ciele: rozvíjať európsky portál pre mobilitu, vytvárať cezhraničné partnerstvá medzi verejnými službami zamestnanosti a sociálnymi partnermi a plány aktivít v členských štátoch v záujme kompenzácie ponúk a žiadostí o pracovné miesta (20 miliónov EUR). EURES funguje v celej EÚ a členské štáty čerpajú 70 % rozpočtu na „plány činnosti“.

2.3.2.1 V rámci PSZI je cieľom pre obdobie **2014 – 2020** pokryť s rozpočtom 143 miliónov EUR (20,5 miliónov EUR ročne) mobilitu vo všetkých regiónoch EÚ, najmä pre mladých, a na európskej úrovni spravovať štatistiku a informácie, zabezpečiť ročné hodnotenie s výmenami, zlepšiť portál prostredníctvom viacjazyčnosti, zapojiť v blízkej budúcnosti súkromných aktérov v oblasti zamestnanosti, zabezpečiť program národných aktivít financovaných z ESF.

2.3.3 **Nástroj mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania** (2010) má za cieľ rozvíjanie prístupu k mikropôžičkam pre ľudí, ktorí sú v zložitej situácii, pokiaľ ide o zamestnanie a/alebo pôžičku. Majú naň nárok nezávislí pracovníci a sociálne mikropodniky. Správcom programu je Európsky investičný fond, ktorý umožňuje úverovým finančným inštitúciám opierať sa o EIF a EIB, aby kryli svoje riziká prípadných strát a zabezpečovali prílev finančných prostriedkov. Počas troch rokov (2010 – 2013) poskytuje 27 členským štátom 200 miliónov EUR.

2.3.3.1 V období **2014 – 2020** sa naďalej usiluje o uľahčenie prístupu k mikrofinancovaniu a sociálnemu podnikaniu prostredníctvom zaručenia pôžičiek až do výšky 25 000 eur s rozpočtom 191,6 miliónov eur na 7 rokov (27 miliónov ročne).

2.4 Prvky návrhu

2.4.1 Navrhovaný rozpočet nového programu PSZI je 958 miliónov EUR, čo je len o 10 % viac ako v roku 2007. Program je spojený so stratégiou Európa 2020 a vychádza z rovnakých zásad: partnerstvá, koordinácia, podmienenosť *ex-ante*, zdravé rozpočtové prostredie, intenzívnejšia spolupráca, územná súdržnosť a postupné zjednodušovanie.

2.4.2 Komisia plánuje najmä štrukturálne zmeny v sociálnej oblasti v EÚ a podporuje „modernizáciu“ sociálnych politík členských štátov⁽⁸⁾. Navrhuje:

- vzájomne zosúladiť tri programy, a to aj s Európskym sociálnym fondom,
- zaviesť harmonizované postupy v oblasti informovania, komunikácie, šírenia, riadenia a hodnotenia,

⁽⁸⁾ COM(2011) 609 final: bod 1 dôvodovej správy a článok 4 ods. 1 písm. c).

- zameriavať sa viac na veľké projekty, ktoré sú veľkým európskym prínosom a snažiť sa o nižšie náklady.

2.4.3 Program má päť cieľov:

- posilniť osvojenie cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, sociálnych vecí a vylúčenia,
- podporovať dobré riadenie, vzájomné učenie sa a sociálnu inováciu,
- modernizovať a uplatňovať európsku legislatívu,
- podporovať geografickú mobilitu,
- zlepšiť prístup k mikrofinancovaniu.

3. Všeobecné pripomienky EHSV

3.1 Výbor považuje návrh racionalizovať opatrenia pomoci Európskej únie v prospech žiadateľov o pracovné miesto za zaujímavý a uznáva, že nie je ľahké pripraviť program na 7 rokov, hoci predchádzajúci program bude ešte 2 roky prebiehať.

3.2 Vyjadruje ľútosť, že cieľ zosúladenia pri zachovaní dosiahnutej úrovne, ktorý má odstrániť nerovnosti medzi vnútroštátnymi sociálnymi právami a uľahčiť tak mobilitu, nie je stanovený ako všeobecný cieľ⁽⁹⁾.

3.3 Pripomína, že právomoc EÚ v oblasti sociálnej politiky a súdržnosti je spoločnou právomocou⁽¹⁰⁾. Bez ohľadu na svoje kroky musí EÚ túto skutočnosť zohľadňovať a konať v súlade so všeobecnými ustanoveniami článku 9 ZFEÚ⁽¹¹⁾ a článkov 8 a 10.

3.4 V tejto súvislosti výbor vyjadruje želanie, aby v programe PROGRESS ostali zachované dve dôležité otázky, a to rovnosť a boj proti diskriminácii, ktoré boli až dosiaľ spojené so sociálnou politikou a neskôr pridelené GR pre spravodlivosť, pretože diskriminácia sa často prejavuje mzdovými a sociálnymi nerovnosťami. Návrh nariadenia ESF obe tieto otázky zahŕňa v odôvodnení 10 a v článkoch 7 a 8⁽¹²⁾ a rovnosť naďalej spadá pod sociálnu kapitolu zmluvy.

3.5 EHSV vyjadruje poľutovanie, že súčinnosť očakávaná od spojenia troch osí PROGRESS, EURES a Mikrofinancovanie nie je v PSZI lepšie objasnená. Mohla byť zohľadnená úloha regiónov. Nie sú preskúmané konkrétne možnosti súčinnosti s inými európskymi programami, akými sú napríklad programy v oblasti vzdelávania, pomoci pre vytváranie pracovných miest pre mladých, hlavnej iniciatívy pre mladých „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“.

⁽⁹⁾ Článok 151 prvý odsek ZFEÚ.

⁽¹⁰⁾ Článok 4 ods. 2 písm. b) a c) ZFEÚ.

⁽¹¹⁾ Stanovisko EHSV, Ú. v. EÚ C 24, 28.1.2012, s. 29.

⁽¹²⁾ COM(2011) 607 final.

3.6 EHSV zastáva názor, že na objasnenie nového programu je potrebné hodnotenie skutočne pridelených finančných prostriedkov, ich miera využitia a prekážky, ktoré sa vyskytli pri realizácii projektov (napríklad pri mikrofinancovaní a vytváraní pracovných miest). Domnieva sa tiež, že Komisia neuvádza, ako sa bude určovať výrazný európsky prínos, o ktorý sa bude opierať opodstatnenosť nových krokov. Ciele teda opiera o neurčité prvky, ktoré sú o to neurčitejšie, že hodnotenie predchádzajúceho programu ešte neprebehlo a hodnotenie prínosu nového programu je prinajmenšom subjektívne.

3.7 Výbor sa vzhľadom na súvislosť návrhu nariadenia o ESF domnieva, že postavenie a úlohy sociálnych partnerov by mali byť uvedené v troch osiach PSZI. Znenie ESF uznáva ich „dôležitú úlohu v oblasti zamestnanosti, vzdelania a sociálneho začlenenia“⁽¹³⁾.

3.8 Rovnako konštatuje, že v PSZI (v časti financovanej z prostriedkov ESF) by mala byť zmienka o úlohe mimovládnych organizácií. Návrh ESF uvádza v odôvodnení 9⁽¹⁴⁾, že „efektívne a účinné vykonávanie opatrení podporovaných ESF závisí od dobrej správy a partnerstva medzi všetkými príslušnými územnými a sociálno-ekonomickými činiteľmi, najmä sociálnymi partnermi a mimovládnyimi organizáciami“.

3.9 Program PSZI vyzýva organizácie občianskej spoločnosti na účasť⁽¹⁵⁾ a EHSV sa domnieva, že by sa malo určiť ich miesto. Mohli by teda zohrávať úlohu v procese vykonávania politik.

3.10 EHSV sa domnieva, že Komisia by sa mala venovať otázke digitálnej integrácie⁽¹⁶⁾ v plánovaných činnostiach, pretože nové informačné a komunikačné technológie majú priezorový efekt na začlenenie a zamestnanosť.

4. Metóda

4.1 EHSV konštatuje, že návrh má názov „Program v oblasti sociálnej zmeny a inovácie“ (PSZI), a navrhuje pokračovať v troch pôvodných činnostiach EÚ bez inovácií. Komisia navrhuje zamerať tri osi na sociálnu zmenu a inováciu prostredníctvom sociálneho experimentovania. Samotný cieľ „sociálnej inovácie“ však nevysvetľuje ani v odôvodneniach, ani v texte, ani v hodnotení *ex-ante*.

4.2 Univerzitné prieskumy vykonané v rozličných krajinách týkajúce sa „sociálnej inovácie“ vychádzajú z myšlienky, že model výroba-spotreba stráca dych a prichádza čas na prevratné

zmeny sociálnych štruktúr a prerozdelenie úloh medzi skupinami aktérov a záujmami. Vzhľadom na to, že neexistuje presná definícia inovácií, bude to znamenať nestabilitu pri výbere modelov riadenia v podnikoch, či už sociálnych alebo iných, ako aj v súvislosti so zastúpením zamestnancov a sociálnym dialógom⁽¹⁷⁾. Pokiaľ ide o výskumníkov, sociálna zmena by sa prejavila tiež v systémoch sociálnej ochrany. Ide o revíziu európskeho „sociálneho modelu“ bez záväzného práva experimentálnym spôsobom. Os „PROGRESS“⁽¹⁸⁾ by mala okrem iného podporiť „rozhodovací proces“ založený na konkrétnych prvkoch a inováciu v spolupráci so sociálnymi partnermi, občianskymi organizáciami a inými zainteresovanými stranami“.

4.3 Európska komisia vo svojom návrhu propaguje toto „sociálne experimentovanie“, avšak nedefinuje o akú inováciu a aké zmeny jej ide. Takýto sociologický prístup by mohol zmiasť občana, ktorý netuší, kam sa uberá konečný projekt. EHSV sa domnieva, že treba najskôr zhodnotiť prečo a ako trh, verejné služby a európske programy pomoci nezodpovedali sociálnym potrebám a prečo prerozdelenie bohatstva nezabezpečilo nezávislosť osobám v núdzi v súlade so zásadami Charty základných práv.

4.4 Podľa názoru výboru je potrebné vedieť k akej spoločenskej zmene by sme chceli celou touto inováciou dospieť. Toto však metóda „bottom up“ (zdola nahor) a návrh nariadenia neumožňujú.

4.5 Systémy sociálneho zabezpečenia, ktoré občania poznajú, majú silnú legitimitu. Výbor sa domnieva, že testovanie a zhodnotenie inovačných riešení s cieľom reagovať na sociálne potreby⁽¹⁹⁾ môže viesť k zníženiu všeobecnej solidarity, klientelizmu a k atomizácii sociálnej činnosti a jej reprezentatívnych foriem.

4.6 Podľa EHSV by skúmaný program mal zaručiť, že činnosti sociálnej inovácie nebudú konkurovať sociálnym právam⁽²⁰⁾ a systémom členských štátov. Výbor zdôrazňuje, že sociálna inovácia nemôže vytlačť systémy vychádzajúce z právnych predpisov, ani dlhodobé istoty, ktoré poskytujú osobám, vrátane tých najzraniteľnejších.

⁽¹³⁾ COM(2011) 607 final, pozri bod 5 dôvodovej správy.

⁽¹⁴⁾ COM(2011) 607 final, odôvodnenie 9.

⁽¹⁵⁾ COM(2011) 609 final, odôvodnenie 9.

⁽¹⁶⁾ Stanovisko EHSV, Ú. v. EÚ C 318, 29.10.2011, s. 9.

⁽¹⁷⁾ *Social Innovation Review*, Stanford Graduate School of Business, jeseň 2008, J.A. Phills, K. Deiglmeier, D.T. Miller; *Social Innovation*, J. Howaldt & M. Schwarz, IMO-Dortmund, máj 2010; *Transformations et Innovation sociale en Europe: quelles sorties de crise ?*, N. Richez-Battesti & D. Vallade, P.U de Louvain-Cahiers du CIRTES 5. septembra 2010, s. 45; S. Bacq & F. Janssen, ibid, s. 207.

⁽¹⁸⁾ Článok 3 písm. a) návrhu a stanovisko EHSV, Ú. v. EÚ C 255, 14.10.2005, s. 67.

⁽¹⁹⁾ Článok 9 prvý odsek a článok 3 v širokom zmysle – COM(2011) 609.

⁽²⁰⁾ Článok 151 prvý odsek ZFEÚ.

4.7 Skutočnou sociálnou zmenou pre znevýhodnené skupiny by bol skôr prístup k pracovným miestam, bývaniu a doprave, než systémové sociálne reformy. Ľudia žijúci v EÚ potrebujú predovšetkým dôstojné pracovné miesta. Program by sa mal venovať otázke bývania, pretože sa týka všetkých aktérov v oblasti zamestnanosti a začlenenia ⁽²¹⁾.

4.8 EHSV pripomína, že v oblasti sociálnej ochrany v pravom zmysle slova ⁽²²⁾ článok 153 ods. 4 ZFEÚ zaručuje členským štátom právo definovať základné zásady svojich systémov sociálneho zabezpečenia a možnosť ponechať si alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia zlučiteľné so zmluvami.

5. Konkrétne pripomienky

5.1 Výbor považuje za užitočné, aby v návrhu nariadenia bola zmienka o zásade subsidiarity a zaviedla sa definícia očakávanej „silnej pridanej hodnoty“.

5.2 Program PROGRESS

5.2.1 Definícia činností, aktérov a možných príjemcov v návrhu nie je dostatočná ⁽²³⁾. Text neuvádza, či analýza zohľadňuje názory sociálnych partnerov ⁽²⁴⁾ a mimovládnych organizácií, najmä v súvislosti so stanovením viacerých ukazovateľov ⁽²⁵⁾.

5.2.2 Program PROGRESS si kladie „ťažko merateľné“ ciele a používa „subjektívne premenné“, hoci finančný výkaz návrhu kladie dôraz na výsledky ⁽²⁶⁾. Nie je zameraný vplyv na zamestnanosť, nástroj sa javí ako málo funkčný. EHSV sa domnieva, že zozbierané údaje mali slúžiť na poučenie z už realizovaných krokov a malo by sa zverejniť zhrnutie pozitívnych skúseností online. EHSV odporúča, aby sa predtým ako sa rozhodne o jeho pokračovaní, zistilo, koľko pracovných miest bolo vďaka nemu vytvorených. Komisia by sa tak vyhla odporúčaniam štrukturálnych reforiem, ktoré vychádzajú z pomerne nespoľahlivých údajov.

5.2.3 Existuje rozpor medzi cieľom a prostriedkami. Plánované financovanie troch osí na obdobie 2014 – 2020 počíta s 10 % dodatočných finančných prostriedkov v porovnaní s rokom 2007 a neumožní nové opatrenia.

5.2.4 Návrh kladie priveľký dôraz na riadenie ⁽²⁷⁾. Peniaze daňových poplatníkov by skôr mali pomáhať priamo občanom. Bolo by vhodné vedieť, aká časť bude pridelená napríklad na boj proti chudobe.

⁽²¹⁾ Články 1, 7, 15, 24, 34 ods.3, 52 ods. 3 Charty základných práv, článok 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach, a články 30 a 31 revidovanej Európskej sociálnej charty.

⁽²²⁾ COM(2011) 609, článok 4 ods. 1 písm. a) a b).

⁽²³⁾ Napríklad: Hodnotenie *ex-ante*, s. 42.

⁽²⁴⁾ COM(2011) 609, článok 15 písm. a) a c).

⁽²⁵⁾ COM(2011) 607, článok 6.

⁽²⁶⁾ Legislatívny finančný výkaz pre návrhy, bod 1.4.3 (príloha ku COM(2011) 609 final, strana 32).

⁽²⁷⁾ COM(2011) 609 final, článok 5 ods. 3.

5.2.5 Hodnotenie podporovaných projektov rovnakým spôsobom ako v minulosti môže znamenať ďalšie náklady, ak ho vykonávajú externé kontrolné agentúry. EHSV sa domnieva, že je potrebné zjednodušiť a normalizovať dokumenty a postupy.

5.2.6 V súvislosti so sociálnymi podnikmi ⁽²⁸⁾ chce EHSV:

— pripomenúť zásadu subsidiarity a povinnosti členských štátov,

— aby sa stanovila ich úloha v sociálnych službách všeobecného záujmu,

— vidieť súčinnosť medzi PSZI a návrhom nariadenia zo 7. decembra 2011 o európskom fonde sociálneho podnikania, ktorého cieľom je rozvoj sociálnych podnikov (udelenie označenia EuFSP),

— riadiace predpisy podľa miery sociálneho rozvoja podniku, predpisy týkajúce sa investorov a spresnenie úlohy bánk, v prípade potreby s možnými predpismi týkajúcimi sa solventnosti,

— oprávnenosť súkromných podnikateľov.

5.3 Sieť EURES

5.3.1 Sieť EURES bude vo výške 15 % financovaná z PSZI a vo veľkej miere z ESF. Občanom nie je jasné rozpočtové prekrývanie programov. Štrukturálne fondy sú regionalizované podľa NUTS2 a fondy PSZI medzi ne nepatria.

5.3.2 Činnosti na národnej a cezhraničnej úrovni budú financované z Európskeho sociálneho fondu a európske činnosti ⁽²⁹⁾ budú financované zo zdrojov PSZI. V súvislosti s ESF sa pravidlá o spoluúčasti sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií budú uplatňovať, avšak nie v prípade PSZI.

5.3.3 EHSV si kladie otázku, či je užitočné zahŕňať v rámci jedného PSZI toľko rôznorodých prvkov, ktorých rozpočtová kontrola bude zložitejšia než kontrola pôvodnej štruktúry. Rozdelenie financovania medzi ESF, Komisiu a členské štáty by malo byť jasnejšie. Znamená to uplatňovanie rôznorodých pravidiel pre komitológiu a kontrolu vykonávacích aktov Komisie ⁽³⁰⁾.

⁽²⁸⁾ Stanovisko EHSV, Ú. v. EÚ C 24, 28.1.2012, s. 1.

⁽²⁹⁾ Portál a projekt pre mládež „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“.

⁽³⁰⁾ Nariadenie (EÚ) č. 182/2011.

5.3.4 EHSV sa zamýšľa nad tým, či je vhodné, aby Komisia vytvorila centralizovaný systém a brzdila regionálnu dynamiku siete EURES, hoci skúsenosti s fungovaním týchto dlhodobých „sociálnych inovácií“ dokazujú, že najlepšie sa osvedčili miestne subjekty. V roku 2007 chcel Európsky parlament dokonca navýšiť jej rozpočet⁽³¹⁾. Výbor pripomína, že mobilita nie je cieľom sama osebe, ale len pomáha v prípade hľadania si zamestnania v hostujúcej krajine EÚ.

5.3.5 EHSV sa domnieva, že v texte by sa mali spomenúť tieto prvky:

- zásada prednosti ponuky dôstojných pracovných miest pred ponukou mikropôžičiek a mikropracovných miest,
- cieľ podporovať mobilitu a bojovať proti sociálnemu dumpingu,
- typy pracovných zmlúv, ktoré boli podpísané prostredníctvom siete EURES,
- definícia cielej mobility,
- plánovaný vývoj právneho základu siete EURES⁽³²⁾,
- potreba prenosu práv občanov zapojených do mobility a nové texty o rovnocennosti zručností⁽³³⁾.

5.3.6 EHSV považuje za dôležité jasne vymedziť úlohu sociálnych partnerov v sieti EURES.

5.4 Nástroj Mikrofinancovanie a sociálne podnikanie

5.4.1 EHSV vyjadruje želanie, aby boli občania podrobne informovaní o tomto programe, aby sa vyhli ponukám mikrofinancovania z prostredia neformálnej ekonomiky s úžerníckymi úrokmi na internete (potreba digitálnej integrácie). Je potrebné mať na pamäti, že osoby uvedené v článku 22 návrhu sú zraniteľné osoby a je potrebné poskytnúť im inú pomoc ako mikropôžičky a konkurenčné činnosti. Môžu byť totiž riskantné a byť pre nich len pascou, pričom nikdy nenahradia platené pracovné miesto.

5.4.2 EHSV by ocenil preskúmanie možného prerozdelenia programu medzi členské štáty.

5.4.3 Výbor považuje za nevyhnutné poukázať na očakávaný pákový efekt EIF a EIB a jasne stanoviť príjemcov. Čiastka 25 000 EUR bude mať veľmi odlišné účinky pre niekoho, kto práve prišiel o prácu (článok 22 ods. 1 písm. a)), pre sociálny podnik (článok 22 ods. 3) so zamestnancami a rozpočtom, a súkromného podnikateľa a jeho mikropodnik. Poskytovatelia úverov budú mať rozdielny pohľad na prípadné záruky. Je preto potrebné objasniť:

- čo znamená v tejto súvislosti výraz „sociálny“,
- kto sú príjemcovia, a najmä veľkosť príslušných sociálnych podnikov,
- čo znamená „sociálny podnik“,
- spôsoby poskytovania pomoci a presné vymedzenie krytia (100 %?),
- kritériá pre prípadné zavedenie odstupňovanej pomoci,
- opatrenia na zjednodušenia hodnotenia *ex-post*, aby uľahčili hodnotenia a znížili náklady na kontroly.

5.4.4 Zo strany poskytovateľov pôžičiek:

- mali by sa pre nich stanoviť jasnejšie pravidlá, aby plnili úlohu bez toho, aby sa zaviedli prípadné oddelené a skryté požiadavky pre dlžníkov,
- napláňovať hodnotiace opatrenia, aby sa umožnilo rýchle hodnotenie.

5.4.5 EHSV vyjadruje želanie, aby bol prínos týchto opatrení vyšší ako predpokladané vytvorenie 1,2 pracovného miesta pri každej poskytnutej mikropôžičke v rámci predchádzajúceho programu⁽³⁴⁾.

V Bruseli 23. februára 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽³¹⁾ EP, uznesenie z 15.9.2007.

⁽³²⁾ Oznámenie COM(2011) 777 final.

⁽³³⁾ Návrh smernice z 19.12. 2011 [COM(2011) 883 final].

⁽³⁴⁾ Legislatívny finančný výkaz pre návrhy, bod 2.1.2, Ukazovatele výkonu (príloha ku COM(2011) 609 final, s. 37).